

e

ERASMUS+
MAGAZINE
2026

**INCLUSIEF
INTERNATIONALISEREN**

**Echt veranderen
doe je samen**

VIRTUAL REALITY IN DE OPERATIEKAMER

**Erasmus+ brengt project
in beweging**

EUROPEES NETWERK

Zet jongerenbelangen centraal

enriching
lives,
opening
minds

INHOUD

WEGWIJZER

- ALLE SECTOREN
- PRIMAIR & VOORTGEZET ONDERWIJS
- MIDDELBAAR BEROEPSONDERWIJS
- HOGER ONDERWIJS
- VOLWASSENENEDUCATIE
- JEUGD- EN JONGERENWERK
- SPORT

03 VOORWOORD

04 TERUGBLIK 2025

Ontmoeting, vernieuwing en impact

05 PORTRET:

Mikal Reschad,
student Christelijke Hogeschool Ede

06 IMPACTVERHAAL:

HVO-Querido's groei
naar consortium

08 IMPACTVERHAAL:

Virtual Reality in de
operatiekamer

10 PORTRET:

Angelina Batista Jimenez,
oud-student Nilda Pinto

11 PORTRET:

Ties Bessems,
oud-leerling OBS De Plantage

12 ERVARINGSVERHAAL:

BARCOVE zet toegepast onderzoek
voor mbo internationaal op de kaart

14 PORTRET:

Sandra Felter, deelnemer
via Netwerkprio

15 PORTRET:

Nienke Kloet,
oud-leerling CS Walcheren

08

Virtual Reality in de operatiekamer

Groei naar consortium

06

16 IN HET KORT

18 FEITEN EN CIJFERS IN VOGELVLUCHT

Erasmus+ 2025

20 IMPACTVERHAAL

#EduFoodHack: een internationale
hybride hackathon

22 PORTRET:

Jolan van den Broeck,
Stichting Halt

23 PORTRET:

Evelien Versteijlen,
LEVgroep

24 IMPACTVERHAAL:

Handballen op zijn Deens
via Erasmus+ Sport

26 TRAINING & COOPERATION ACTIVITY

Een TCA brengt alle onderdelen uit
programma Erasmus+ samen

28 ONDERZOEK MET IMPACT & COLOFON

Evelien Versteijlen, LEVgroep

23

Ties Bessems, oud-leerling OBS De Plantage

11

VOORWOORD

Met trots presenteren wij dit nieuwe Erasmus+ Magazine. Trots, omdat we elke dag zien hoe krachtig dit programma is voor deelnemers, voor organisaties en voor Europa als geheel. Erasmus+ is uitgegroeid tot een van de grootste succesverhalen van de Europese Unie. Dat zien we ook binnen de Nationale Agentschappen. Onze collega's hebben zich het afgelopen jaar opnieuw vol energie, gedrevenheid en overtuiging ingezet om jullie te ondersteunen.

Erasmus+ is een cruciaal instrument om de kwaliteit van onderwijs, training, jongerenwerk en sport te versterken, sociale inclusie en democratisch burgerschap te bevorderen en een nieuwe generatie klaar te stomen voor een veranderende wereld. Of het nu gaat om een kort bezoek aan het buitenland, zoals Sandra die naar Brussel ging en haar kennis nu doorgeeft aan haar kleinzoon (p. 14), een grootschalig partnerschap waarbij toegepast onderzoek in het mbo internationaal werd opgezet (p. 12), of trainers van een handbalschool die voor een mobiliteitsproject naar Denemarken reisden (p. 24).

Voor ons begint de kracht van Erasmus+ bij de ontmoeting. Want als je elkaar ontmoet, begrijp je elkaar beter. In een tijd waarin gesprekken soms verharder, biedt Erasmus+ deelnemers juist de kans om uit hun bubbel te stappen. Nieuwe perspectieven zorgen voor meer nuance, meer begrip en meer zelfvertrouwen. Zoals Janine het treffend zegt: "Culturele en professionele verschillen zijn veel makkelijker te overbruggen als je elkaar echt in de ogen kan kijken." (p. 22) En precies dit is wat duizenden deelnemers dankzij Erasmus+ ervaren en dat zie je ook terug in de verhalen in dit magazine.

Europa verandert snel. Technologie, democratie en samenleving vragen om het aanleren van nieuwe vaardigheden en tonen van veerkracht. Via Erasmus+ investeert Europa in menselijk kapitaal, draagt het bij aan het vergroten van weerbaarheid, en geeft het een belangrijke impuls aan de ontwikkeling van kennis, (digitale)

vaardigheden en burgerschap. Kennisdeling stopt niet bij landsgrenzen, we hebben elkaar nodig om oplossingen te vinden. Dat laat het project over virtual reality (p. 8) goed zien, waarbij met subsidie van Erasmus+ wereldwijd wordt samengewerkt aan belangrijke innovaties in de medische wereld.

De budgetten zijn de afgelopen jaren fors toegenomen, het aantal accreditaties groeit en steeds meer organisaties weten het programma te vinden. We zijn trots op wat er al is bereikt. Die impact zie je ook terug in de cijfers (p. 18).

Omdat we weten dat we écht verschil maken, hopen we in de toekomst op een programma dat nóg sterker en inclusiever is en dat meer mensen bereikt voor wie deelname niet vanzelfsprekend is. Fysiek of digitaal: Erasmus+ biedt kansen voor iedereen.

Dit magazine laat zien waarom Erasmus+ ertoe doet. Het staat vol verhalen die aantonen hoe groot de impact kan zijn op een deelnemer, een organisatie en zelfs daarbuiten. Laat je inspireren! En denk je tijdens het lezen: dit wil ik ook? Onze collega's staan klaar om je verder te helpen. Samen maken we het verschil. Nu, en voor de toekomst van Europa.

Noor Groenendijk

Directeur Nationaal Agentschap Erasmus+
Onderwijs & Training

Joanneke de Waal

Hoofd Nationaal Agentschap Erasmus+ Jeugd,
Erasmus+ Sport en European Solidarity Corps

Erasmus+ is het Europees subsidieprogramma voor onderwijs, training, jeugd en sport. Het doel van het programma is een bijdrage te leveren aan economische groei, werkgelegenheid, gelijke kansen en inclusie in Europa. Het programma wil zo veel mogelijk mensen de kans bieden om volwaardig deel te nemen aan de maatschappij en de arbeidsmarkt, door het ontwikkelen van hun vaardigheden en competenties. Daarnaast helpt Erasmus+ met internationale samenwerking de kwaliteit van onderwijs en training én van het jeugd- en jongerenwerk in Europa te verbeteren.

Bekijk alle subsidiemogelijkheden op www.erasmusplus.nl

Het jaar van ontmoeting, vernieuwing en impact

Het jaar 2025 was voor het programma Erasmus+ in Nederland een periode van ontmoetingen en zichtbare meerwaarde. Van grote conferenties tot vernieuwende netwerkbijeenkomsten en van impactonderzoek tot bevordering van digitale inclusie. Zo bewees Erasmus+ in 2025 weer haar onmisbare rol in het bevorderen van innovatie en kwaliteit in Nederlands onderwijs, training, jeugd en jongerenwerk en sport. Ook werd de Union of Skills aangekondigd door de Europese Commissie. De komende jaren geeft het programma Erasmus+ hier verder invulling aan vanuit de verschillende actielijnen en sectoren.

JAARLIJKSE HOOGTEPUNT: HET ERASMUS+ ANNUAL EVENT

Zoals ieder jaar was het Erasmus+ Annual Event 2025 het centrale ontmoetingspunt voor alle mensen in onderwijssectoren met interesse in internationalisering. Ook dit jaar organiseerden we dit bijzondere evenement weer samen met onze collega's van eTwinning. Honderden deelnemers kwamen bijeen om kennis uit te wisselen, te netwerken en inspiratie op te doen voor hun internationale ambities.

SAMEN STERKER

Ook bij Erasmus+ Jeugd en Erasmus+ Sport stond de ontmoeting centraal. Op 1 december 2025 kwamen Vlaamse en Nederlandse sportorganisaties en lokale besturen samen om te leren, te inspireren en nieuwe samenwerkingen te starten binnen Erasmus+ Sport. Wetenschap, sport en innovatie stonden centraal. Tijdens de conferentie Youth Work Talks kwamen professionals uit maar liefst zeventien verschillende landen samen die met en voor jongeren werken. Ze deelden kennis over hun vak, over actuele uitdagingen en de kansen die samenwerking over de grenzen biedt.

INNOVATIE EN EEN LEVEN LANG LEREN

In 2025 werd de focus op innovatie benadrukt door de vier Nederlandse winnaars van de European Innovative Teaching Award (EITA) 2025. Deze erkenning voor innovatieve leerpraktijken bevestigt de kwaliteit en creativiteit van internationale projecten van Nederlandse scholen en instellingen. Daarnaast vierden we in 2025 ook vijftieng jaar Europese steun voor volwasseneneducatie. Deze mijlpaal onderstreept het belang van levenslang leren en de rol van Erasmus+ in het beschikbaar stellen van subsidie, zodat volwassenen de vaardigheden kunnen ontwikkelen die nodig zijn in een snel veranderende maatschappij en arbeidsmarkt.

Wie: Mikal Reschad (19 jaar), student bacheloropleiding Journalistiek aan de Christelijke Hogeschool Ede

Ging dankzij Erasmus+ een half jaar studeren aan de LCC International University in Klaipeda in Litouwen

"Vanaf de middelbare school droomde ik er al van om in het buitenland te studeren. Er waren verschillende opties, maar ik koos voor Litouwen omdat ik het land nog helemaal niet kende. Daardoor had het ook iets spannends. Ik wilde meer weten over Oost-Europa en een plek ontdekken waar ik nog nooit was geweest.

Alle studenten daar wonen op een campus, dat kende ik helemaal niet uit Nederland. Je leeft heel erg samen. Het was niet luxe, maar dat was juist fijn. Daar wonen was als mijn eigen kleine 'Gilmore Girls-droom': super sociaal, iedereen leeft samen. Het voelde heel warm en bijzonder. Het samenzijn in de keuken, chocomel maken, diepe gesprekken voeren: dat zijn mijn mooiste herinneringen.

Ik heb vrienden gemaakt uit de hele wereld. Velen van hen komen uit oorlogsgebieden. Ik werd me veel bewuster van de welvaart in Nederland en mijn interesse in buitenlandse politiek is enorm gegroeid. Door deze ervaring weet ik nu veel beter welke richting ik op wil in mijn studie. Ook ben ik zelfstandiger geworden. Alleen reizen, je weg vinden in een nieuw land... dat geeft zóveel zelfvertrouwen.

Gelukkig kon ik gebruikmaken van de Top-up. Dat is een extra subsidietoelage, waardoor ik naar het buitenland kon gaan zonder stress. Zonder die ondersteuning weet ik niet of het was gelukt. Tegen studenten die ook extra ondersteuning nodig hebben, is mijn advies: kijk wat er allemaal mogelijk is. Mijn school heeft me hierbij geholpen. De ervaring is het echt meer dan waard!"

Meer weten over de Top-up?

Welzijnsorganisatie HVO-Querido neemt partnerorganisaties, cliënten en collega's mee in internationale mobiliteit

‘Wij willen internationaliseren zo inclusief mogelijk maken’

Bij HVO-Querido begon internationaal leren al in 2017 met flinke dosis nieuwsgierigheid: hoe pakken andere landen uitdagingen aan waar wij ook mee te maken hebben?

Vivienne Blommendaal en Axel Rueb van HVO-Querido: “In het begin gingen we verspreid over Europa op zoek naar andere praktijken. Maar echt veranderen, dat doe je samen. Toen onze ketenpartner, de GGD, met ons meeding naar Barcelona, merkten we hoe veel groter de impact is als je samen internationaal kennis opdoet.”

DE PRAKTIJK VAN LOKALE SAMENWERKING: AMSTERDAM CENTRE FOR SEX WORK

In het Amsterdam Centre for Sex Workers (ACS), werken HVO-Querido en de GGD dagelijks samen. “De GGD levert verpleegkundigen, HVO-Querido ondersteunt sekswerkers op andere vlakken. Denk aan regelgeving, begeleiding bij juridische vragen en huisvesting,” vertelt persoonlijk begeleider Axel. “Veel sekswerkers migreren door Europa via vaste routes. Zo ontstond de behoefte te begrijpen wat er buiten Amsterdam gebeurt.” Via Barcelona komen veel Zuid-Amerikaanse sekswerkers Europa binnen, dus dat werd de bestemming.

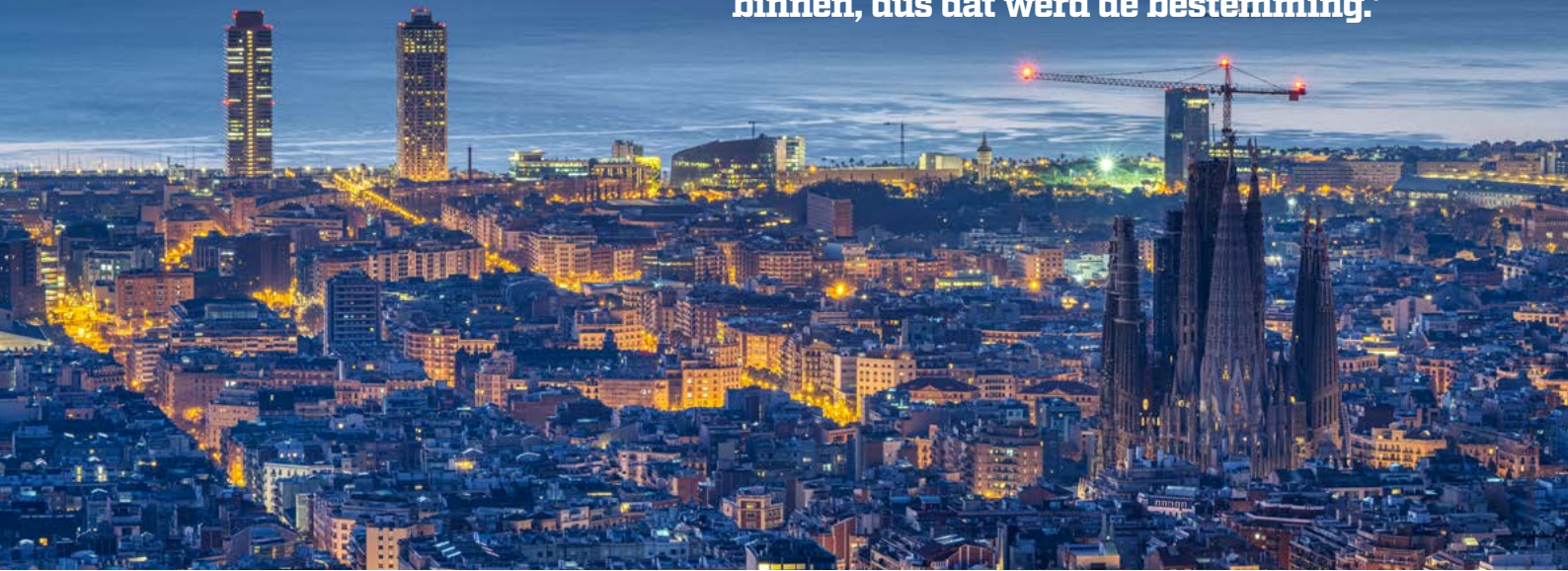
BEHOEFTE AAN GEZAMENLIJKE INTERNATIONAAL KENNIS OPDOEN

Toen de GGD van het werkbezoek hoorde, wilden ze meteen aansluiten. Verpleegkundige seksuele gezondheid Jane Ayal legt uit: “We zagen een sterke toename van Zuid-Amerikaanse sekswerkers die via Spanje in Nederland terechtkomen. Veel van hen bezochten het spreekuur om met PrEP, een hiv-remmer, te starten. Regelmatig bleek dat cliënten al hiv-positief waren. Sommigen verdwenen uit beeld voordat zorg goed was opgestart.”

Vivienne Blommendaal

'Via Barcelona komen veel Zuid-Amerikaanse sekswerkers Europa binnen, dus dat werd de bestemming.'

EFFECT VAN GEZAMENLIJKE REIS NAAR BARCELONA MET INPUT GGD

Tijdens het bezoek in Barcelona werden verschillende organisaties bezocht die zich inzetten voor de rechten en gezondheid van sekswerkers. Vooral de toegankelijkheid van zorg en de betrokkenheid van organisaties maakten indruk op Jane: "Het bezoek aan BCN Checkpoint heeft ons erg verrast. Mooi om te zien dat mannelijke sekswerkers en trans sekswerkers direct met PrEP kunnen starten en dat deze gratis verstrekt wordt."

VAN LOSSE REIZEN NAAR STRUCTURELE AANPAK MET EEN CONSORTIUM

Het bezoek bleek ook een keerpunt voor de aanpak internationalisering van HVO-Querido, vertelt Vivienne. "Partners zagen hetzelfde en kwamen met gedeelde inzichten terug. Je haalt nieuwe informatie op en de banden worden versterkt." Toen Erasmus+ de mogelijkheid bood om partners officieel mee te nemen binnen een accreditatie, was de stap naar een consortium snel gezet. Sinds 2024 heeft HVO-Querido een consortium met verschillende partnerorganisaties.

INCLUSIEVE AANPAK MET GROTE IMPACT

Dat inclusie voor HVO-Querido prioriteit is, wordt meteen duidelijk. Medewerkers, cliënten en partners doen de internationale werkbezoeken echt samen. "Iedereen die werkzaam is voor een van de organisaties in het consortium mag een voorstel doen voor een internationaal werkbezoek. Bij elke reis gaat minstens één cliënt mee. Soms heeft dat grote impact. Zo kreeg een cliënt, die bij ons onder begeleiding woonde, na een reis naar Portugal een doorbraak. Hij woont nu zelfstandig met een eigen huurcontract."

'In de stad werken we met ketenpartners samen; daarom kijken we ook samen over de grens.'

Axel Rueb

Jane Ayal

'We hadden de gezamenlijke behoefte om beter te begrijpen hoe de route van sekswerkers eruitziet en welke ondersteuning zij eerder in Europa krijgen.'

Sector: Volwasseneneducatie

Project: Mobiliteit met partnerorganisatie GGD

Gingen met Erasmus+ naar: Spanje

Totaalbudget voor alle werkbezoeken in 2022: € 44.000.

Actielijn: KA121

Meer weten over de aanpak van HVO-Querido?

‘Erasmus+ heeft ons project in beweging gezet. Dit is pas het begin.’

Voor het eerst een patiënt reanimeren na een zware hartoperatie, zonder dit ooit geoefend te hebben? Stressvol voor de arts, maar ook risicovol voor de patiënt. Daar wilden hart- en longchirurg dr. Edris Mahtab en promovendus Samuel Max verandering in brengen. Samen met partners uit Nederland, Oostenrijk, Spanje en Noord-Macedonië ontwikkelden zij een Virtual Reality Simulator en een digitaal portfolio.

“Toen ik als jonge arts mijn eerste reanimatie na een hartoperatie moest uitvoeren, had ik alleen een boek en een YouTube-video als voorbereiding. Ik dacht: dit moet beter kunnen,” vertelt Edris. Toen hij, jaren later, bij het Erasmus Medisch Centrum in dienst was, kon hij daar dankzij subsidie van Erasmus+ verandering in brengen. Het Erasmus MC heeft subsidieadviseurs voor Erasmus+, gespecialiseerd in de verschillende actielijnen. Die expertise heeft de aanvraag mede tot een succes gemaakt. Het LUMC was aanvankelijk associate partner (geassocieerde partner), maar heeft het project volledig omarmd, zodra Edris en Samuel bij het LUMC gingen werken.

INTERNATIONALE SAMENWERKING IS EEN MUST

Dat dit een internationaal project moest worden stond meteen vast. Samuel vertelt: “Er zijn internationale protocollen, artsen in de hele wereld moeten allemaal op dezelfde manier werken. Daarnaast komt een reanimatie na een hartoperatie weinig voor. Je hebt simpelweg andere centra in de wereld nodig om zoveel mogelijk ervaringen mee te nemen.”

PATIËNTVEILIGHEID EN EEN VEILIGE LEEROMGEVING

“Uiteindelijk draait alles om patiëntveiligheid,” vertelt Edris. “Met de VR-brillen kunnen artsen de procedures overal oefenen in een veilige omgeving, zonder consequenties. Deze praktijkgerichte training helpt de arts, beschermt de patiënt én is wereldwijd inzetbaar.”

INTERNATIONALE SAMENWERKING VERGROOT BRUIKBAARHEID EN INCLUSIE

Wat de artsen niet verwacht hadden, was dat taal een uitdaging kon zijn. “Wij dachten: in de medische wereld spreekt iedereen Engels. Maar in Spanje moest alles in het Spaans, in Duitsland alles in het Duits. In Noord-Macedonië was Engels juist minder een probleem.” Door de internationale samenwerking werd de simulator getest in verschillende contexten en aangepast aan lokale behoeften en talen.

‘Internationale samenwerking voorkomt dat je in een tunnelvisie terechtkomt.’

Samuel Max

TOEGANG TOT MODERNE LEERMIDDELEN VOOR IEDEREEN

"We streven naar een fair-share-principe, waarin we ook lage- en middeninkomenslanden mee laten profiteren van innovaties in de gezondheidszorg," vertelt Edris. "Wat mij verraste? Dat een land armer is, hoeft geen belemmering te zijn voor innovatie. Ik dacht dat VR alleen voor rijke landen was, dat het duur is. Maar in Noord-Macedonië hebben de deelnemers aangegeven dat ze dit graag wilden implementeren."

PROJECT AFGELOPEN? DIT IS NOG MAAR HET BEGIN!

Sinds de start zijn zo'n 1.300 docenten en stagiairs afkomstig uit meer dan dertig verschillende landen, getraind in VR. Ook verschenen er negen artikelen in internationale tijdschriften. "Erasmus+ heeft ons project in beweging gezet," vertelt Edris. Het LUMC investeert de komende jaren in onderzoek en toepassing van VR in de opleiding van verpleegkundigen en arts-assistenten. Ook is het medisch centrum van plan een nieuwe aanvraag bij Erasmus+ in te dienen om opvolging te geven aan dit project.

'Iedere keer als iemand de VR-bril opzet en meteen zelfverzekerd aan de slag kan, besef ik weer hoe waardevol dit project is.'

dr. Edris Mahtab

Sector: Hoger onderwijs

Projectnaam: Virtual Reality SIMulator and digital PORTfolio in CardioThoracic Surgery

Samenwerking: Oostenrijk, Nederland, Noord-Macedonië, Spanje

Budget: € 400.000

Actielijn: KA220

**MEER WETEN OVER DE
AANPAK VAN EDRIS?**

Wie: Angelina Batista Jimenez (22 jaar), volgde eerst een mbo-studie aan Nilda Pinto op Curaçao, studeert nu International Creative Business aan InHolland in Den Haag

Ging dankzij Erasmus+ met een groep van 10 mbo-studenten uit Curaçao drie weken stagelopen in Barcelona

"In mijn laatste jaar van de studie Administrateur aan Nilda Pinto, kreeg ik de kans om drie weken in Barcelona stage te lopen. Mijn oma zei meteen: 'Ik help je met inpakken!' Ze zag dit als een kans die ik met beide handen moest aangrijpen. En ze had gelijk: leren in een andere omgeving opent deuren.

Spaanse mensen zijn aardig, warm en accepteren je zoals je bent. Wat me wel opviel in Barcelona? Hoe strikt ze zijn met de tijd. Ik kwam iets te laat in mijn eerste week en andere studenten zeiden meteen: de baas vindt dit niet leuk ... Hierna heb ik geprobeerd stipt op tijd te komen. Mijn favoriete herinnering is dat we naar een voetbalwedstrijd gingen in het stadion. Het was zo groot! Op Curaçao is alles veel kleiner. De energie van al die juichende mensen, dat was geweldig.

Omdat mijn ouders uit de Dominicaanse Republiek komen, kreeg ik pas een Nederlands paspoort toen ik 18 jaar was. Ik had nog maar één keer in mijn leven gevlogen, als klein kind. En nu studeer ik in Nederland!

In het buitenland stagelopen of studeren is geweldig, maar er zijn ook moeilijke momenten. Misschien wordt je baas een keer boos op je of voel je je eenzaam. Mijn advies: zet dan juist door. Respecteer anderen, wees op tijd en doe je best. Als je dat doet, bouw je aan een netwerk waar je de rest van je leven plezier van hebt."

Wie: Ties Bessems (14 jaar), oud-leerling aan OBS De Plantage in Houten en zit nu in de derde klas van het vwo

Ging dankzij Erasmus+ in groep 8 een week naar Alpedrete in Spanje

"Ik zat met mijn beste vriendin bij een gastgezin in Alpedrete. Van tevoren dacht ik al dat ik heimwee zou krijgen en dat was ook zo. Ik was nog nooit zo lang van huis en van mijn ouders weggeweest. Als er iets is, kan ik altijd bij mijn ouders terecht. Ik heb veel met mijn moeder geappt en zij vond dat ik door moest zetten. En ze had gelijk. De heimwee ging snel over, en nu heb ik daar nooit meer last van!

We gingen in Alpedrete ook naar school. Engels praten met de leerlingen was soms best moeilijk. We gebruikten Google Translate, maar op school zijn telefoons verboden. Gelukkig was er wel een juf die soms hielp met vertalen.

Mijn gastgezin was heel lief. Het mooiste moment was toen ik aan het eind van de week een voetbalwedstrijd ging kijken met de Enzo en Rafa, de jongen en vader uit het gastgezin. Het was alsof ik met mijn eigen gezin voetbal keek, ik voelde me toen echt thuis. We hebben nog steeds af en toe contact en laatst zijn de gastouders bij ons in Houten op bezoek geweest.

Ik doe nu vwo+ en ik heb Spaans gekozen als derde taal, dus nu kan ik een beetje Spaans. Binnenkort ga ik met school naar Madrid en ik ben helemaal niet meer bang voor heimwee. Terwijl ik op de basisschool maanden van tevoren spanning voelde.

Mijn moeder vindt dat ik anders ben teruggekomen, met meer zelfvertrouwen. Tegen andere kinderen zou ik zeggen: je moet gewoon gaan!"

BARCOVE zet toegepast onderzoek voor mbo internationaal op de kaart

Wat gebeurt er als toegepast onderzoek op mbo-niveau geïntegreerd wordt in Centres of Vocational Excellence? Docenten leren nieuwe didactische methoden, studenten voelen zich meer gewaardeerd en het bedrijfsleven ontvangt praktische oplossingen voor hun vraagstukken. Dit allemaal dankzij Forward Looking Project BARCOVE. Heidi Kamerling, Practor Groene Leefbare Stad bij Nederlandse projectpartner Yuverta, vertelt over het proces en de impact van het project.

Centres of Vocational Excellence zijn Europese samenwerkingen tussen onderwijsinstellingen en bedrijven. Het doel is om onderwijs te versterken, zodat het beter aansluit op de behoefte vanuit de arbeidsmarkt.

VOOR HET EERST INTERNATIONAAL: TOEGEPAST ONDERZOEK BINNEN HET MIDDELBAAR BEROEPSONDERWIJS

In Nederland bestaat een systeem van practoraten, expertiseplatformen binnen mbo-instellingen waar onderzoek wordt uitgevoerd. In andere landen nog vrij onbekend, weet Heidi. "In sommige landen bestaat toegepast onderzoek wel, maar op hbo-niveau of het wordt geen toegepast onderzoek genoemd. Dankzij BARCOVE staat toegepast onderzoek op mbo-niveau nu internationaal op de kaart. Daar ben ik ontzettend trots op!"

BARCOVE TREKT NIEUWE STUDENTENDOELGROEP AAN

Binnen het project werd met innovatieve methodes gewerkt. Zo werd gebruikgemaakt van design thinking, hackathons en Urban Weeks. De laatste twee vonden plaats met studenten uit allerlei landen. "Het doel was internationaal samenwerken en de duur varieerde van twee dagen tot een week. Dat trok studenten aan die minder behoefte voelen om stage te lopen in het buitenland, maar wel graag met Europese leeftijdsgenoten willen samenwerken.

Het bood ook kansen voor bijvoorbeeld een student die mantelzorger is, en nu maar één week vervanging hoefde te regelen in plaats van zes weken."

'Met BARCOVE hebben we iets nieuws kunnen uitproberen in onderwijsland, binnen onze bestaande internationale samenwerkingen.'

ZIE DE IMPACT VAN EEN HACKATON

GROTE IMPACT OP DOCENT, STUDENT EN BEDRIJFSLEVEN

Dit project leverde docenten drie inzichten op. Ze ontdekten dat bedrijven volop onderzoeksvragen hebben waar mbo-studenten hen direct mee kunnen helpen. Ze zagen dat toegepast onderzoek vraagt om nieuwe didactische werkwijzen. En als laatste beseften ze dat onderzoek eigenlijk niet kan mislukken zolang een goede methodiek gevolgd wordt. Studenten krijgen door toegepast onderzoek het gevoel dat ze ertoe doen. Ze werken aan concrete oplossingen voor echte vraagstukken van bedrijven. "Eén van de bedrijven die meedeelde aan een hackathon vertelde me: 'Leerlingen denken aan technische oplossingen waar wij helemaal niet opkomen, omdat ze een jongere generatie zijn.'"

'Dankzij BARCOVE zijn onderwijs, bedrijfsleven en overheid dichter bij elkaar gebracht en helpen studenten bedrijven verder met briljante oplossingen.'

ERASMUS+ ZORGDE VOOR RICHTING EN TOEWIJDING

BARCOVE had niet het resultaat gehad van nu, zonder Erasmus+. "Het is niet alleen subsidie. Je formuleert doelstellingen in je aanvraag en committeert je daartoe. Zo hebben we een 'receptenboek' met goede voorbeelden gemaakt, vertaald naar de talen van alle partners. Dat was veel werk, maar het was een doelstelling. Het heeft nationaal ook veel meer impact om iets in eigen taal op te leveren."

PROJECT IS AFGEROND, MAAR HET ONDERZOEK GAAT DOOR

BARCOVE is het vervolg op KA3-project 'European Platform for Urban Greening'. En vanuit BARCOVE heeft de Spaanse partner een vervolgvraag bedacht. "Het is een project dat we zonder BARCOVE niet hadden durven starten, omdat we de ervaring niet hadden van toegepast onderzoek op Europees niveau."

Met KA3-projecten kun je samenwerken met andere Europese organisaties en beleidsmakers. Het doel is om nieuw onderwijsbeleid te ontwikkelen.

Sector: Middelbaar beroepsonderwijs

Naam project: BARCOVE: Building an Applied Research facility into CoVE

Samenwerking met organisaties in: Denemarken, Spanje, Roemenië en Nederland.

Totaalbudget: € 699.031

Actielijn: KA2, centrale actie Forward Looking Projects

PORTRET

Wie: Sandra Felter (62 jaar), deelnemer via organisatie Netwerkpro (winnaar EITA 2025 categorie volwasseneneducatie)

Ging dankzij Erasmus+ met een groep vrouwen twee dagen met de bus naar Brussel om meer te leren over de EU, het Europees Parlement en democratie

“In februari 1971 kwam ik als achtjarige vanuit Paramaribo naar Amsterdam. Hier woon ik nog steeds, het is echt mijn stad. Ik had in Amsterdam al wat trainingen gevolgd bij Netwerkpro. Toen ik hoorde dat ik mee mocht naar Brussel was ik zo blij!

Ik kende de EU vooral van de autoloze zondag van de jaren '70, toen er door de oliecrisis op zondagen niet gereden mocht worden. In het weekend gingen we vroeger met het hele gezin met de auto naar mijn tante in Utrecht. Dat kon toen ineens niet meer. Maar wat de autoloze zondag nou precies inhield ... Pas in Brussel begreep ik het! Daar was een tentoonstelling met de hele geschiedenis, van een noodmaatregel tot iets dat nu in heel Europa als milieudag wordt gebruikt.

Het Parlementsgebouw kende ik alleen van de krant en tv. Toen ik er was, voelde ik gewoon de energie. Dat was heel bijzonder. We hadden ook een gids en vooraf dacht ik: dat zijn allemaal heel hoopvolle mensen, die zijn onbereikbaar. Maar ik kon gewoon met ze praten!

Ik kijk nu anders naar de EU en dat wil ik doorgeven. Ik heb puzzels van de landen en vlaggen van de EU gekocht in de museumwinkel voor mijn kleinkinderen. Om ze kennis bij te brengen. Want je hebt gewoon te maken met de EU. Je kan niet zeggen: ik doe niet mee.”

Bekijk ook de video van Sandra:

PORTRET

Wie: Nienke Kloet (17 jaar) deed vmbo-basis op CS Walcheren tijdens haar ervaringen met Erasmus+ en is nu mbo-student Zorg en Welzijn.

Ging dankzij Erasmus+ maar liefst drie keer op uitwisseling: een keer naar Bursa, Turkije en twee keer naar La Spezia in Italië. De stage bij een Italiaanse zorgboerderij voor mensen met een beperking diende als inspiratie voor haar huidige opleiding.

“Ik heb veel dingen voor het eerst gedaan tijdens mijn uitwisselingen met Erasmus+. Zo ging ik voor het eerst vliegen, en dan ook nog zonder ouders. Verblijven bij een gastgezin, in een huis waar je de mensen niet kent, in een land waarin je de taal niet spreekt: dat is best spannend. Gelukkig had ik in Italië snel leuk contact met de dochter van het gastgezin en konden we ook in het Engels met elkaar praten. Mijn Italiaanse ouders spraken helemaal geen Engels, dus toen heb ik met gebaren gevraagd hoe laat we weggingen. Gewoon naar de klok wijzen en dan een vraaggebaar met mijn armen.

Ook ben ik in Turkije geweest. Dat was echt zo'n andere cultuur! 's Ochtends om half 6 hoorde je daar de oproep tot gebed, dat was bijzonder. Ook moeten de kinderen daar een uniform aan naar school en is het eten heel anders. Ik kreeg bijvoorbeeld als ontbijt stokbrood met olijven en wat aardappelpuree en als lunch een Turkse variant van een oliebol. Heel lekker!

Tegen leerlingen die erover nadenken om aan een uitwisseling via Erasmus+ mee te doen, zou ik zeggen: gewoon doen, want het is zo leuk. Je leert verder kijken dan alles wat je tot nu toe kent. Daar krijg je zelfvertrouwen van. Voor dit interview moest ik bijvoorbeeld op de foto, en ik was tot nu toe alleen op de schoolfoto geweest. Ik had nog nooit een echte fotoshoot gedaan, maar ik weet dat ik dit kan!”

IN HET KORT

Nieuwsgierig naar meer? Ga naar www.erasmusplus.nl

European Innovative Teaching Awards

Met de uitreiking van de European Innovative Teaching Awards (EITA) zet de Europese Commissie elk jaar innovatieve, interactieve en inclusieve onderwijs- en leerpraktijken in de schijnwerpers, die tot stand zijn gekomen dankzij Erasmus+. Het thema van 2025 was 'Actief Burgerschap'. In deze vijfde editie van EITA deed de sector volwasseneneducatie voor het eerst mee. De prijs ging dit jaar naar VoX Pop Academy Europe van ROC Midden Nederland (mbo), Caravan Via Egnatia van Via Egnatia Foundation (primair en voortgezet onderwijs), de Tienergids voor twee steden van RSG-Enkhuizen (European Language Label) en Regie over je autonome toekomst van Stichting Netwerkpro (volwasseneneducatie).

Bekijk de winnaars: www.erasmusplus.nl/eita

Bekijk de video van
Stichting Netwerkpro

Ontdek het Erasmus+ Project Results Platform

Via het Erasmus+ Project Results Platform deel jij de resultaten van je project(en). Ook vind je op het platform projecten met uitzonderlijke resultaten, kan je inspiratie opdoen voor je eigen project of partners vinden. Ontdek het allemaal vandaag nog:

Erasmus+ Research

Wist je dat er ook onderzoek wordt gedaan naar het programma Erasmus+? Deze onderzoeken richten zich op de impact en effectiviteit van het programma. Welke resultaten worden bereikt? Hoe kunnen leerlingen gebruikmaken van het programma? Hoe kan het programma inclusiever worden? Veel vragen, veel antwoorden! Met de resultaten van de onderzoeken wordt het programma Erasmus+ verbeterd. Maak kennis met Erasmus+ Research: erasmusplusresearch.eu

Internationalisering buiten Europa (KA171)

Internationale ervaring opdoen in Canada, Australië of op de Seychellen? Het kan allemaal in het hoger onderwijs via actielijn KA171. Deze subsidie richt zich op mobiliteit buiten de Europese Unie en biedt mogelijkheden voor zowel studenten als staf om naar het buitenland te gaan. Ook inkomende mobiliteit is mogelijk. Daarnaast kan een extra toelage worden aangevraagd voor deelnemers die extra steun nodig hebben. Meer weten over KA171:

www.erasmusplus.nl/KA171

Maak kennis met de digitale tools

Ben jij bezig met een subsidieaanvraag of ben je al begonnen met je project? Erasmus+ helpt je graag verder op weg met een aantal digitale hulpmiddelen. Zo kun je met de impacttool de impact van jouw project meten, met de subsidiewijzer kijken welke subsidie het beste bij jouw idee past en houd je in de beneficiary module de administratie bij. Bekijk al de digitale tools:

www.erasmusplus.nl/digitale-tools

Youthpass nu ook in het Nederlands!

Goed nieuws voor jongeren, jongerenwerkers, projectorganisatoren en andere geïnteresseerden: vanaf nu kun je Youthpass-certificaten volledig in het Nederlands aanmaken. Op de Youthpass-website selecteer je 'Nederlands' bij project- en deelnemersgegevens. Zo wordt erkenning van leren nog toegankelijker voor jongeren en organisaties. Meer weten? Bekijk de video Let's talk about Youthpass en ontdek alle tips op www.youthpass.eu

EuroPeers blijft groeien: 25 ambassadeurs in 2025

EuroPeers Nederland telt sinds dit jaar meer dan 25 actieve jongeren! EuroPeers delen, als oud-deelnemers van Europese Jongerenprogramma's, hun ervaringen met leeftijdsgenoten en vertellen hen over de wereld aan Europese mogelijkheden. In 2025 deden zij dit door op vrijwillige basis allerlei activiteiten te organiseren, zoals stadswandelingen en presentaties op scholen.

eTwinning

Haal Europa naar je klaslokaal met eTwinning! Via het online Europese platform waar eTwinning onderdeel van is, werk je op een toegankelijke manier samen met collega's uit andere landen. Zo werken jouw leerlingen en studenten aan leuke en leerzame internationale projecten, maken ze kennis met andere culturen en gewoontes en ontwikkelen ze hun internationale competenties. Daarnaast is een eTwinning-project een mooie start voor een samenwerking met Erasmus+. Scholen uit het primair onderwijs, voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en lerarenopleidingen kunnen meedoen met eTwinning. Meer weten over eTwinning? Bekijk dan snel de website:

www.etwinning.nl

Erasmus+ in cijfers

In 2025 gaf het programma Erasmus+ opnieuw een krachtige impuls aan leren, onderwijs, training, sport en jeugdparticipatie in Nederland. Dit overzicht laat zien hoeveel subsidie is toegekend, hoeveel deelnemers meededen en hoeveel nieuwe organisaties zich aansloten bij het programma. Ook wordt duidelijk hoe het programma bijdraagt aan inclusie en klimaatdoelstellingen.*

Toegekende subsidie totaal

Het programma Erasmus+ verwelkomde nieuwe organisaties

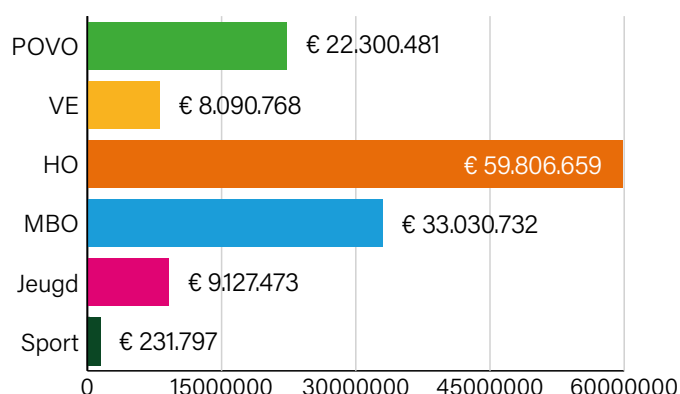
Aantal toegekende projecten

Aantal organisaties KA1

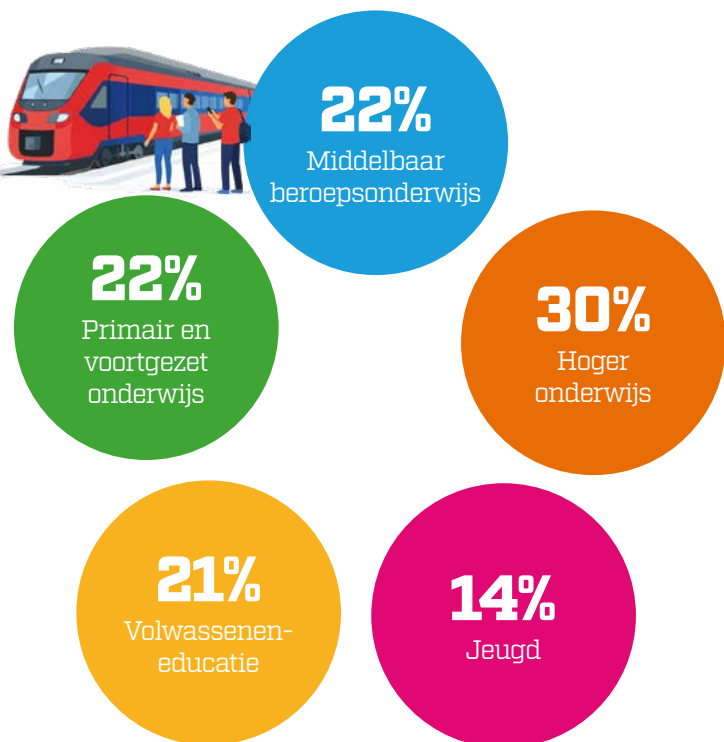

Toegekende subsidie per sector

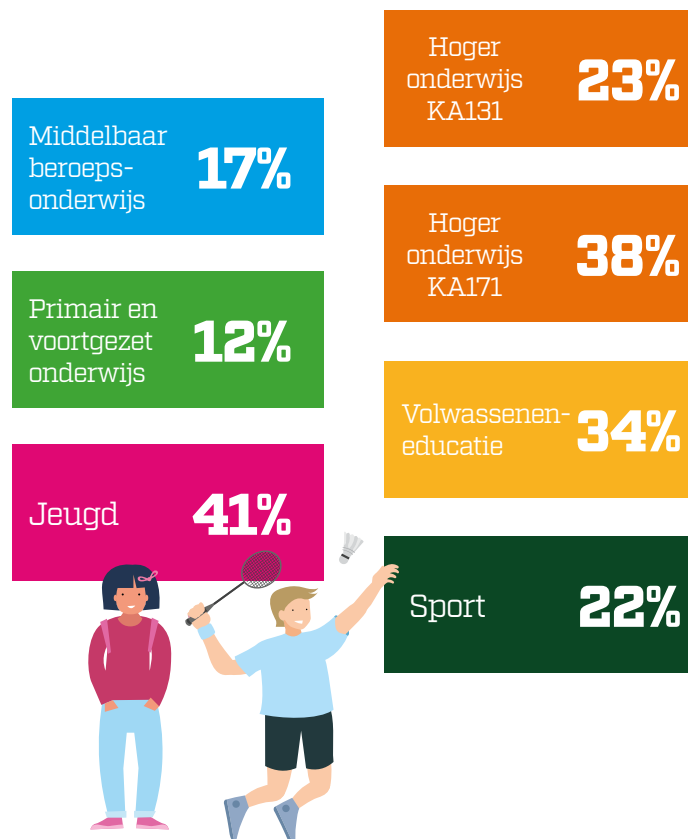
Een groen Erasmus+

Percentage van projecten die klimaatdoelstellingen aanpakken onder Key Action 2.

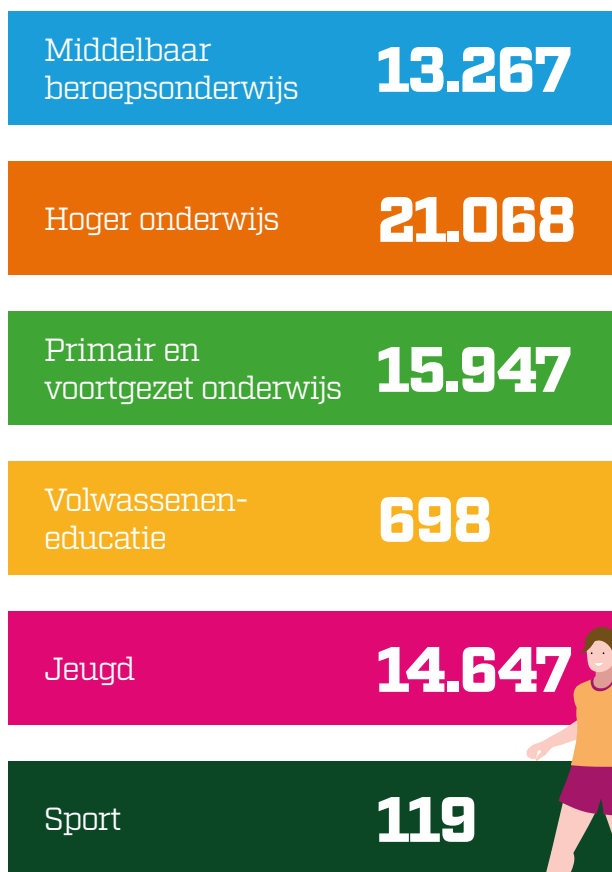
Deelnemers uit inclusiedoelgroepen

Percentage van deelnemers (afgerond) in de categorie fewer opportunities die deelnemen aan activiteiten onder Key Action 1.

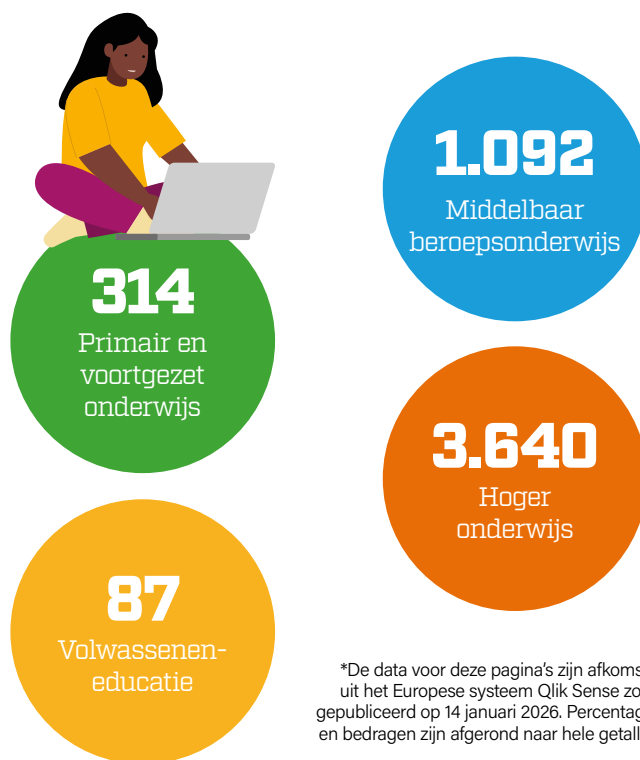
Fysieke mobiliteiten

Aantal deelnemers aan leermobiliteitsactiviteiten onder Key Action 1.

Virtuele uitwisseling

Aantal deelnemers aan virtuele leeractiviteiten onder Key Action 1.

*De data voor deze pagina's zijn afkomstig uit het Europese systeem Qlik Sense zoals gepubliceerd op 14 januari 2026. Percentages en bedragen zijn afgerond naar hele getallen.

Leerlingen uit Cuijk en Madrid ontdekken samen nieuwe manieren van leren

Hoe kun je leerlingen uit verschillende landen in een hybride omgeving samen laten werken aan échte maatschappelijke uitdagingen? Oftewel: challenge based learning in een digitale en internationale context. Met deze vraag van projectcoördinator Joos van Cauwenberghe ontstond #EduFoodHack. In dit project werkten Nederlandse en Spaanse leerlingen samen aan oplossingen tegen voedselverspilling. Joos: "Het project bewees dat hybride hackathons ook met beperkte middelen toegankelijk zijn."

KORTE, HYBRIDE DEELNAME VOELT ÉCHT ALS EEN INTERNATIONALE ERVARING

"Internationale samenwerking is niet alleen voor studenten in het hoger onderwijs. Ook scholieren van negen tot zestien jaar kunnen zich verdiepen in complexe vraagstukken. Voor de leerlingen was het een mini-internationaliseringservaring. Ze moesten contact leggen met leeftijdsgenoten in Spanje, samen ideeën pitchen en kregen feedback van externe experts uit België of Spanje," vertelt Marc Wiskerke, docent aan het Merletcollege.

OVERBRUG DE DIGITALE KLOOF

"In dit project, een Kleinschalig Partnerschap, betekende inclusie vooral het overbruggen van de digitale kloof. De Spaanse partner Origami for Change heeft enorm veel ervaring in challenge based learning, maar had beperkte middelen en minder ervaring met digitale tools. De oplossing was verrassend simpel: één centrale webpagina als hub, zodat iedereen mee kon doen zonder ingewikkelde software," vertelt Joos, werkzaam bij innovatiebureau DOON. De hackathon draaide niet om technologie, maar om leerervaringen. Leerlingen ontdekten dat digitale samenwerking dezelfde patronen kent als fysieke samenwerking: nieuwsgierigheid, spreekangst, en uiteindelijk respect en trots."

'Je denkt dat je veel technologie nodig hebt, maar in de praktijk is structuur belangrijker dan tools.'

Joos van Cauwenberghe

DOOR HYBRIDE WERKEN MEER AANSLUITING OP PRAKTIJK

Voor docenten was het een eyeopener dat je externe experts eenvoudig online kunt betrekken. Dat geldt bij een internationale samenwerking, maar ook in de reguliere lessen. Marc past dit nu ook vaker toe. "Als de opdrachtgever bang is dat het te veel tijd kost zeg ik: 'Ik kom wel langs, dan maak ik even een filmpje.' Daar zeggen bedrijven geen nee tegen en zo heb ik in een half uurtje een mooie pitch en situatieschets voor de leerlingen."

DUURZAAMHEID ALS ZAADJE

Voor Marc was het belangrijk dat zijn leerlingen reflecteerden op eigen gedrag rondom voedselverspilling. "Duurzaamheid is niet het meest sexy onderwerp, maar door zo'n project creëer je bewustzijn. Dat blijft in ieder geval gedeeltelijk hangen bij de leerlingen."

INTERNATIONALISERING IS OOK: GEWOON DOEN!

Joos ziet regelmatig terughoudendheid bij docenten als het gaat om het starten van internationale projecten. En dat is niet nodig: "Je hoeft niet alles zelf te weten. Het feit dat je project is goedgekeurd betekent dat er genoeg expertise in je partnerschap zit, vertrouw daarop. Docenten nemen hun eigen ervaring vaak voor lief, maar in een samenwerkingsproject zie je ineens dat je iets weet wat anderen niet weten. Dat besef is heel waardevol."

BLIJVENDE IMPACT

De ontwikkelde website en materialen worden inmiddels door meerdere scholen gebruikt om hun eigen hackathons te organiseren. DOON integreert de methodiek nu ook in mbo-challenges en nieuwe projecten. Het project gaf Marc vertrouwen om met nieuwe partners te werken. Inmiddels heeft het Merletcollege een vervolgproject met Vlaamse en Griekse partners.

'Je moet het gewoon doen,
niet te veel beren
op de weg zien.'

Marc Wiskerke

MEER WETEN OVER DE AANPAK VAN MARC EN JOOS?

Sector: Primair en voortgezet onderwijs

Projectnaam: #edufoodhack Hybrid hackathons on food waste

Samenwerking met organisaties in:

Nederland, België en Spanje

Budget: € 60.000

Actielijn: KA210

PORTRET

Wie: Jan van den Broeck

Betrokken bij: Stichting Halt en haar Kleinschalig Partnerschap met Foróige (Ierland) en Terre Des Hommes (Griekenland)

"Als beleidsadviseur bij Stichting Halt houd ik me bezig met buitenstrafrechtelijke afdoening. Dat is het voorkomen en behandelen van jeugdcriminaliteit, zonder dat jongeren een strafblad oplopen dat hen de rest van hun leven in de weg zal zitten. De jongere krijgt zo letterlijk een tweede kans. We zagen een groot gemis: een Europees netwerk van organisaties die zich óók bezighouden met buitenstrafrechtelijke afdoening, ofwel diversion. We wisten dat er in andere landen collega-organisaties zijn met bakken aan kennis en expertise, en die wilden we ontmoeten.

Dat was onze drijfveer om een Kleinschalig Partnerschap op te zetten, samen met Foróige uit Ierland en Terre Des Hommes uit Griekenland; die elk op hun eigen manier met diversion werken.

Binnen het Partnerschap organiseren we vijf activiteiten, waarbij we zijn begonnen met een behoefteanalyse. Wat wilden we bereiken? Het hoogtepunt van het project was onze gezamenlijke conferentie: 'Buiten het strafrecht, binnen de samenleving.' In Nederland focussen we ons vooral op lichte overtredingen. De Ieren lieten zien hoe hun brede aanpak - met vroege interventie, en langdurige begeleiding - werkt. Griekenland focust dan weer sterker op morele ontwikkeling, herstel en de impact van daden.

Die internationale uitwisseling is zo waardevol. Culturele en professionele verschillen zijn veel makkelijker te overbruggen als je elkaar echt in de ogen kan kijken. En de uitwisseling laat zien dat het Nederlandse systeem meer ruimte kan en moet bieden voor alternatieven. Door onze conferentie konden we deze inzichten direct delen met ketenorganisaties in Nederland, wat tot veel positieve reacties leidde.

Aan iedereen die twijfelt over een Key Action 2-project: gewoon doen! Er is, zeker bij Kleinschalige Partnerschappen die bedoeld zijn voor organisaties zonder ervaring met Erasmus+ Jeugd, een intensieve samenwerking met het Nationaal Agentschap voorafgaand en tijdens het project. Het is fantastisch om te zien hoe onze nieuwe inzichten direct bijdragen aan een eerlijker systeem. Met deze lessen kunnen we het belang van de jongere nog beter centraal stellen!"

PORTRET

Wie: Evelien Versteijlen

Betrokken bij: LEVgroep en haar Mobiliteitsproject voor Jongerenwerkers in Portugal

"Bij LEVgroep uit Helmond, een welzijnsorganisatie voor alle Helmonders, dachten we al veel te weten over gemeenschapsopbouw. Tot we met een groep collega's naar São Luís in Portugal reisden om met en van elkaar - als Europese jongerenwerkers - te leren. In Portugal vóelden we wat er gebeurt als mensen samen, stap voor stap, iets moois opbouwen.

In São Luís ontmoetten we Rafaella en José, de drijvende krachten achter twee nauw verbonden initiatieven die elkaar versterken. Centro Co.Re focust op leren voor jongeren op het Portugese platteland, terwijl Espaço Nativo een sociale ontmoetingsplek voor het hele dorp is. Samen geven ze jongeren perspectief en bouwen aan een sterke gemeenschap: een prachtig voorbeeld van bottom-up verandering in de praktijk.

Wanneer Rafaella vertelde, straalde haar bevologenheid ervan af. Ze nam ons mee in het verhaal van het dorp: hoe zij zagen dat jongeren vertrokken, omdat er niets te doen was. Ze besloten zelf iets op te bouwen dat weer toekomst geeft, vanuit de kracht van de dorpingen zelf, en huurden een leegstaand gebouw. Elke donderdag kwamen dorpsbewoners helpen met schoonmaken, schilderen en meubels brengen. Wat begon als een klein idee groeide uit tot een levendige plek. Inmiddels werken er meer dan dertig lokale initiatieven en ondernemers samen.

We zagen hoe jongerenparticipatie en duurzaamheid op een speelse manier tot leven kwamen. Een van de hoogtepunten was een creatieve kookwedstrijd, geïnspireerd op het tv-programma Masterchef, die jongeren speciaal voor ons organiseerden. Teams bereidden gerechten en kregen punten. Niet alleen voor smaak, maar ook voor het gebruik van lokale, duurzame en gezonde ingrediënten.

We keerden terug naar Nederland als zo'n sterk verbonden groep collega's - daar kan geen teambuilding tegenop. En met een belangrijk inzicht: verandering begint klein met simpele keuzes die verbinden: durf los te laten en geef ruimte aan initiatief. Juist in die kleine, oprechte stappen ontstaat het grote verschil in jongerenwerk."

Rekensommen maken terwijl je schiet:

Handballen op zijn Deens via Erasmus+ Sport

Grotere en sterkere tegenstanders, oudere medespelers, een andere kledkamercultuur... De overstap van jeugd naar senioren is in de sport niet gemakkelijk. Monique Swartjes zocht in Denemarken naar een manier om talenten in de Sallandse regio beter voor te bereiden op volwassenensport.

Handbalschool Salland treedt op als expertisecentrum om kennis en vaardigheden te delen met lokale handbalverenigingen, zodat zij hun sportaanbod kunnen versterken. Technisch manager Monique Swartjes vroeg subsidie aan voor een Mobiliteitsproject voor breedtesport. Dat deed ze met persoonlijke ondersteuning van het Nationaal Agentschap Erasmus+ Sport. Om verenigingen in Salland beter te kunnen helpen bij de overgang van jonge handballers naar de volwassenen, wilde ze aan de leer in Denemarken: het walhalla van de Scandinavische jeugdopleidingen. "In Nederland ligt de focus bij verenigingen op prestaties. In Denemarken gaat het er juist over sporters meer eigenaar van hun ontwikkeling te maken", aldus Swartjes. "Wij waren erg benieuwd hoe zij dat faciliteren."

NIET HARDER TRAINEN, MAAR SLIMMER

Vijftien Sallandse trainers, waarvan tien met subsidie van Erasmus+ Sport, vertrokken naar het internaat Skæmbling. De belangrijkste les: Denen trainen niet harder, maar slimmer. Ze nemen bewust meer tijd voor de basis: fysiek, techniek en de mentale en sociale kant. Trainers geven geen kant-en-klare feedback, maar

stellen vragen. Hun oefeningen zijn dynamisch, vol beweging en keuzemomenten. "Wij gaan in Nederland veel te snel naar het einddoel: zes tegen zes spelen. In Denemarken staan ze veel langer stil bij de verschillende componenten", vertelt Monique.

Monique zag hoe de Denen de spelers ook meer cognitief uitdagen door hen tegelijkertijd te laten rekenen en complexe loopvormen te laten uitvoeren. Zo worden ze getraind om sterker te worden tijdens belangrijke keuzemomenten in het spel.

'Wij gaan in Nederland veel te snel naar het einddoel: zes tegen zes spelen. In Denemarken staan ze veel langer stil bij de verschillende componenten.'

Monique Swartjes

KEUZES MAKEN EN DOELEN STELLEN

Tijdens het vijfdaagse bezoek sliep de groep in kleine huisjes bij het trainingscomplex van Lügumkloster. De dagen zaten bomvol. "We leerden zoveel van de experts, kregen les met theoretische kennis, trainingen en hebben twee wedstrijden op het hoogste niveau bezocht." Een lezing van een Hongaarse oud-international, die sprak over de strijd om haar sportdroom waar te maken, maakte diepe indruk. Dit verhaal over keuzes maken en doelen stellen zette de deelnemers aan het denken. "Denen zijn ongelooflijk bereid om kennis te delen" vertelt Monique. "Ze zoeken elkaar actief op om samen te leren. Door die houding groeide de dynamiek binnen onze eigen groep. We zijn hechter geworden en hebben nu interviews om onze dilemma's samen te bespreken."

DE LESSEN THUISBRENGEN

De kennis van de trainers zit nu 'onder de huid' en verspreidt zich snel. Ze geven training bij verschillende clubs in de regio en de handbalschool deelde veel beeldmateriaal. "We zien al effect: de oefenstof is nu veel meer gericht op ervaring, motoriek, techniek en nadenken. De spelers zijn dynamischer en enthousiaster!"

'Door de Deense houding groeide de dynamiek binnen onze eigen groep. We zijn hechter geworden.'

Sector: Sport

Project:

Job shadowing sportstaf
Handbalschool Salland

Mobiliteit naar: Denemarken

Budget: € 17.345

Actielijn: KA182

Meer dan 130 TCA's in 38 verschillende landen

Wil je meer kennis over een bepaald onderwerp of je vaardigheden verder ontwikkelen, in Europese context? Of ben je op zoek naar internationale samenwerkingspartners?

Een Training and Cooperation Activity (TCA) kan je met beide vraagstukken helpen.

TCA's worden georganiseerd door de Nationaal Agentschappen van Erasmus+ in de 33 deelnemende landen. Deelname is, dankzij subsidie van Erasmus+, bijna helemaal gratis.

In 2025 zijn er in Nederland 19 TCA's georganiseerd, 5 voor NA Onderwijs en Training en 14 voor NA Jeugd en Sport. Daarnaast hebben we 236 Nederlandse deelnemers naar 111 buitenlandse TCA's gestuurd.

Hier gingen onze Nederlandse deelnemers in 2025 heen:

The power of non-formal education

Espoo, Finland | 10-15 februari 2025

Telaan Dias: "Door middel van zelfevaluatiesessies en gesprekken met anderen ben ik tot het besef gekomen dat onze organisatie zich niet voldoende richt op actieve participatie van onze doelgroep. Bij mijn terugkeer zal ik een verandering in de strategie van onze organisatie bespreken."

 : NA Onderwijs en Training

 : NA Jeugd en Sport

De grootte van de pin duidt aan hoe vaak de plek bezocht is.

- Jerevan ➤
- Willemstad ↙
- Rabat ↓
- Tunis ↘
- Madeira ↙

European Youth Work Convention

Valletta, Malta | 27-30 mei 2025

"Onder de titel 'Youth Work Xcelerate' is deze vierde Conventie erin geslaagd om jongerenwerk te benadrukken als een krachtig instrument dat nog steeds groeit en zich ontwikkelt. Dit gold vooral door de resultaten van de thematische workshops."

Monitoring and promoting impact in KA1 mobility

Rodos, Griekenland | 19-23 oktober 2025

Marja Zijlstra: "De deelname aan de TCA heeft geleid tot meer kennis, bewustwording en praktische handvatten om impactgericht te werken. Het heeft mijn persoonlijke professionele ontwikkeling versterkt, maar zal ook bijdragen aan de kwaliteit en strategische samenhang van internationale projecten binnen Aeres."

Impact op korte termijn

Youth Work Talks Conference – Space for [Youth] Growth

6-9 oktober 2025 | Rotterdam, Nederland

Professionals uit 17 landen kwamen samen om te werken aan sterker, toekomstgericht jongerenwerk. Centraal stond de vraag hoe jongerenwerk, in samenwerking met andere sectoren (zoals onderwijs, politie of zorg), jongeren kan ondersteunen in hun persoonlijke en maatschappelijke ontwikkeling. Wat opviel: overal lopen jongerenwerkers tegen vergelijkbare thema's aan. Jongeren die zich niet gezien voelen, polarisatie en maatschappelijke druk. Tegelijkertijd klonk een gedeelde overtuiging: jongeren moeten zelf aan het roer staan. Hanan Cherif (projectleider Jeugd bij SOL in Rotterdam): "Ik zeg niet wat jongeren moeten stemmen, maar laat ze nadenken over wat het betekent als je je stem niet laat horen." De conferentie liet zien dat grens overstijgende samenwerking en gedeelde inzichten jongerenwerk versterken en jongeren meer ruimte geven om te groeien.

Impact op lange termijn

Beyond borders: eTwinning
contact making seminar

24-26 januari 2024 | Dublin, Ierland

Impact op lange termijn

Contact seminar: inclusion in Erasmus+
mobility for VET schools, targeting learners
with fewer opportunities

27-30 mei 2024 | Copenhagen, Denemarken

Tijdens deze meerdaagse bijeenkomst kwamen primair en voortgezet onderwijs docenten uit Europa bij elkaar. Ze ontdekten gezamenlijk de mogelijkheden van eTwinning en Erasmus+ en legden contact voor toekomstige samenwerkingen.

Ruby Maes (Pius X-college):

"Ik heb nog steeds contact met deelnemers, dankzij een WhatsApp-groep die ter plekke is aangemaakt. Regelmatig worden nieuwe ideeën en projecten hier gedeeld. Daarnaast heeft de TCA mijn bewustwording over de mogelijkheden van zowel eTwinning als Erasmus+ vergroot. Vanuit mijn functie met meertalige leerlingen is het soms nog moeilijk om toe te passen, zeker eTwinning binnen primair onderwijs. Maar ik heb veel collega's kunnen inspireren. En sinds ik de overstap naar voortgezet onderwijs heb gemaakt, kan ik zelf ook de opgedane kennis praktisch toepassen."

Tijdens deze internationale bijeenkomst kwamen mbo-instellingen uit Europa bij elkaar. Het doel was allereerst nieuwe partners vinden voor uitwisselingen met 'fewer opportunity-studenten'. En daarnaast ook het uitwisselen van ervaringen met deze doelgroep.

Caroline Dearie (Scheepvaart en Transportcollege):

"Deelname aan de TCA heeft mij vooral heel enthousiast gemaakt over Erasmus+. En ik heb op mijn beurt collega's enthousiast gemaakt over het programma. Daarnaast heb ik veel nieuwe contacten opgedaan die we nog steeds gebruiken voor Job shadowing of voor studentuitwisseling op mbo-niveau 1 en 2. Zo zijn Finse docenten bij ons op bezoek geweest om te leren van onze onderwijsaanpak. Er ligt een uitnodiging voor ons om naar Finland te gaan en bij hen mee te lopen. Ook staat in april 2026 een reis gepland met een niveau-1 Entree studentengroep. Met de organisatie nemen we de studenten direct mee in het proces. We begeleiden hen bij het stellen van doelen. Voor veel studenten blijkt zo'n reis een nieuwe leuke buitenlandervaring, wat een grote impact heeft."

Bezoek ook een TCA in 2026!

Leerzaam, inspirerend en geweldig voor je netwerk. Dat is hoe deelnemers een TCA omschrijven. Bekijk regelmatig onze TCA-agenda, wellicht zit er in 2026 een TCA voor jou bij!

Vind een training
van Erasmus+ Jeugd of
Erasmus+ Sport

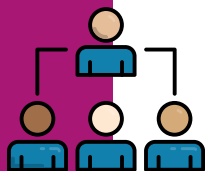
Vind een TCA van
Erasmus+ Onderwijs
& Training

Onderzoek met impact

Om de impact van het programma Erasmus+ te evalueren, worden er elk jaar onderzoeken uitgevoerd door onder andere de Nationaal Agentschappen Erasmus+, het RAY-netwerk (Research-based Analysis and Monitoring of European Youth Programmes) en hun onderzoekspartners.

Wist je bijvoorbeeld dat:

80%

van de bevroegde projectcoördinatoren in het hoger onderwijs verbeterde professionele vaardigheden ervaart bij medewerkers na deelname aan samenwerkingsprojecten met Erasmus+?

het aantal studenten in het hoger onderwijs dat gebruikmaakt van de Inclusie Top-up in twee jaar tijd **meer dan verdubbeld** is? In 2021 waren er 818 studenten met een top-up, in 2023 al ruim 2.000.

81%

van de jongeren zich (veel) zelfverzekerder voelt na deelname aan een project van Erasmus+ Jeugd, dan voorafgaand aan het project?

81%

van de jongeren culturele diversiteit meer waardeert na deelname aan een project van Erasmus+ Jeugd dan voorafgaand aan het project?

Benieuwd naar meer onderzoeksresultaten?

Voor onderzoeken van de Nationaal Agentschappen Erasmus+: www.erasmusplusresearch.eu

Voor onderzoeken uit het RAY-netwerk: www.researchyouth.net

Volg ons op:

COLOFON

Dankwoord

Wij willen alle deelnemers aan het programma Erasmus+ hartelijk danken voor hun inzet, in het bijzonder iedereen die heeft bijgedragen aan dit magazine.

Erasmus+ Magazine 2026

© 2026, Nationale Agentschappen

Erasmus+ Onderwijs & Training

Erasmus+ Jeugd

Erasmus+ Sport

DTP: Schinkelshoek Communicatie

Fotografie: Henriëtte Guest

Teksten: Nationale Agentschappen

Erasmus+ Nederland

Nuffic en het Nederlands Jeugdinstituut voeren als Nationale Agentschappen het Europese subsidieprogramma Erasmus+ uit.

Nuffic

Kortenaerkade 11, 2518 AX Den Haag

070 4260 260

info@erasmusplus.nl

Nederlands Jeugdinstituut

Churchilllaan 11, 3527 GV Utrecht

030 2306 344

erasmusplus@nji.nl

www.erasmusplus.nl

Erasmus+
Enriching lives, opening minds.

Deze publicatie is mogelijk gemaakt met subsidie van de Europese Commissie. De verantwoordelijkheid voor deze publicatie ligt uitsluitend bij de auteur; de Europese Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is beschreven. Bij het samenstellen van deze publicatie is getracht zo nauwkeurig en compleet mogelijk informatie te geven. Aan de inhoud van deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.